

TÜRKÇE

8

★YÖRÜNGE SERİSİ★

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK / TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

video
ÇÖZÜMLÜ

ISLEYEN
ZEKA

Windows'u Etkinle
Windows'u etkinleştirm

8. Sınıf

TÜRKÇE

Zac-i'den Püf Noktaları

Testlerde yer alan **Zac-i'den Püf Noktaları** soruların kolay çözülebilmesi için püf noktalar içerir.

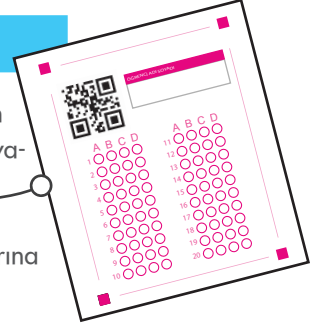
Testler

Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan testler bilginin pekiştirilmesini sağlayacak ve kalıcı öğrenmeyi artıracaktır.

Her testte yer alan **dijitalim** uygulaması öğrencilerin çözemedikleri soruların video çözümüne ve sıralamalarına ulaşmasını sağlamaktadır.

Google Play veya **Appstore** mağazalarından **dijitalim** uygulamasını indirebilirsiniz.

Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin sonundaki mobil optiği okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

Uygulamalar

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testleri

Ünite sonlarındaki **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciye kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretecektir.

Denemeler

Kitap sonunda yer alan **denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmıştır. Her deneme, ilk konudan başlayarak o güne kadar işlenen konuları içerir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN
TAM HÜCRELEME SİSTEMİ
AKILLI TAHTAYA UYUMLU

82

Zac-i'den Püf Noktaları Sayısı

1179

Soru Sayısı

6

Deneme Sayısı

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

110719 – B2

ISBN: 978 – 605 – 250 – 181 – 8

Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL

Yazarlar

Komisyon

Editör

Merve ER

Dizgi

İşleyen Zeka Dizgi Birimi

Basım Yeri

İŞLEYEN ZEKA YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D

Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla *İşleyen Zeka Yayınları* olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere yayınlarımızı her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

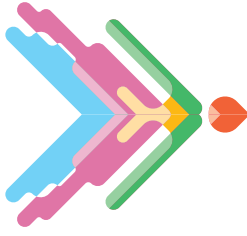
İşleyen Zeka Yayınları olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

İşleyen Zeka Yayınları’nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

Selim AKGÜL

Yayın Koordinatörü

selimakgul@isler.com.tr

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

FİİLİMSİLER

Fiilimsiler	9
-------------------	---

2. ÜNİTE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anlıklı Kelimeler	21
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	29
Deyimler ve Atasözleri.....	33
İkilemeler ve Söz Öbekleri.....	39
ÜNİTE DEĞERLENDİRME	45

3. ÜNİTE

SÖZ SANATLARI

Söz Sanatları	59
---------------------	----

4. ÜNİTE

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anlıklı, Çelişen Cümleler / Cümle Yorumlama / Cümle Tamamlama.....	71
Cümleler Arası Anlam İlişkileri.....	77
Cümlede Kavramlar	81
Cümlede Duygular	85
ÜNİTE DEĞERLENDİRME	89

5. ÜNİTE

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	101
---	-----

6. ÜNİTE

PARAGRAFIN ANLAMI VE YORUMU

Paragrafta Yapı	113
Paragrafta Konu, Başlık, Ana Düşünce	119
Paragrafta Yardımcı Düşünce	125
ÜNİTE DEĞERLENDİRME	129

7. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ

Metin Türleri.....	141
--------------------	-----

8. ÜNİTE

GÖRSEL / GRAFİK OKUMA

Görsel/Grafik Okuma.....	151
--------------------------	-----

9. ÜNİTE

SÖZEL YETENEK / MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Muhakeme / Akıl Yürütme	163
---	-----

10. ÜNİTE

CÜMLENİN ÖGELERİ

Cümlelerin Öğeleri.....	175
-------------------------	-----

11. ÜNİTE

FIİL ÇATISI

Fiil Çatısı.....	187
------------------	-----

12. ÜNİTE

CÜMLE TÜRLERİ

Cümle Türleri.....	199
--------------------	-----

13. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUĞU

Dil Bilgisine Dayalı Anlatım Bozuklukları.....	211
--	-----

14. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Yazım Kuralları.....	223
----------------------	-----

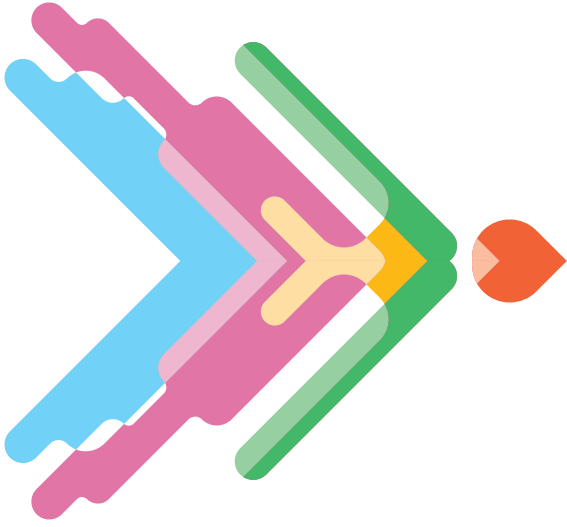
15. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama İşaretleri.....	235
---------------------------	-----

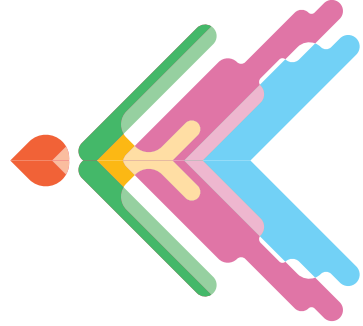
DENEMELER.....	247
----------------	-----

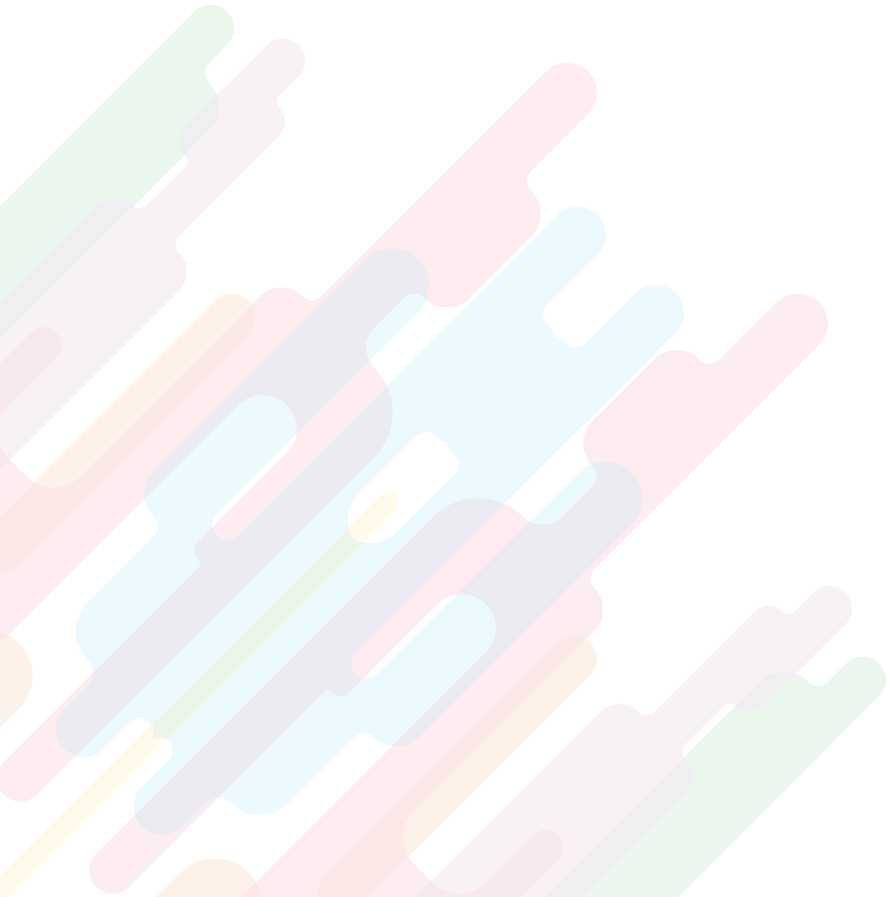
CEVAP ANAHTARI.....	285
---------------------	-----

1. Ünite

Fiilimsiler

1. Ne yazık ki obezite sorunu çok hızlı ilerliyor. Obezitenin önemli sebeplerinden biri de sağlıksız beslenme. Bu sorundan uzak durmanın bir yolu fast food yani ayaküstü beslenme alışkanlığından uzak durmak. Uzmanlar bu tür yiyeceklerin zararlarını bize sürekli hatırlatıyor. Geçtiğimiz günlerde Amerika Notre Dame Üniversitesinde bu yiyeceklerle ilgili yeni bir araştırma daha yapılmış. Bilim insanları fast food türü yiyeceklerin paketlenmesinde kullanılan, yağa dayanıklı kâğıtları incelemiş. Bu kâğıtların yağa dayanıklı olması için bir kimyasal maddenin kullanıldığını tespit etmişler. Uzmanlar bu maddelerin başta hamileler ve çocuklar için çok ciddi hastalıklara sebep olabileceğini belirtmiş.

Bu parçadaki fiilimsilerle ilgili aşağıdaki tespitlerden hangisi yanlıştır?

- A) Birden fazla sıfat-fiil kullanılmıştır.
 B) Parçada zarf-fiil yoktur.
 C) Parçada geçen “yiyecek” sözcüğü sıfat-fiildir.
 D) Parçada geçen “paketlenmesi” ve “durmak” sözcükleri isim-fiile örnektir.

2. (I) İnsanlar özellikle çocukluk ve gençlik döneminde bazı kişileri örnek alıp taklit eder. (II) Örnek alıp taklit ettiği kişiyle kendini bütünleştirir. (III) Onun davranışlarının yararlı olup olmadığını düşünmeden aynısını yapmaya çalışır. (IV) İçki, sigara, uyuşturucu gibi pek çok zararlı alışkanlık bu şekilde başlar.

Bu metnin kaçınıcı cümlesinde diğerlerinden daha fazla fiilimsi kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Pos bıyıklı, yakışıklı adam, çöpçü üniforması içinde her akşam eve gelir, bazen coştuğunda bağlamasını eline alır; çok inceden, duyulur duyulmaz, hiçbir yerde duymadığım, bundan sonra da öölünceye kadar duyamayacağım türküler söylerdi.

Bu cümledeki numaralanmış kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Sürekli bir büyüme içindeyim. Bana ayak uydurmakta güçlük çekebilirsiniz. Beni her yerde koruyup kollamayın. Yoldan saptığımı görünce beni sınırlayın.

Yukarıda numaralanmış fiilimsilerin türü hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İsim-Fiil	İsim-Fiil	Zarf-Fiil	Zarf-Fiil
B)	Sıfat-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil	Sıfat-Fiil
C)	İsim-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil	İsim-Fiil
D)	Sıfat-Fiil	İsim-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil

Fiilimsiler anlamca fiil, görevce isim, sıfat veya zarf olabilen kelimelerdir. Fiilimsiler anlamca fiil olduklarından fiilimsi içeren cümlelerde birden fazla gargı vardır.

5. (I) Birden yukarılarda tüyleri diken diken eden bir gümbürtü koptu. (II) Tüm yeşillikleri yere yatıran güçlü soğuk akımı başladı. (III) Sonra küçük küçük derecikler akmaya başladı yokuş aşağı. (IV) Taşlar, dallar, kökleşmiş çiğdemler, kozalaklar, bu kara renkli suların içinde bata çıka düşüyordu aşağılara.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümlede hem sıfat-fiil hem de çekimli fiil vardır.
B) II numaralı cümlede sıfat-fiil bulunmaktadır.
C) III numaralı cümlede bir tane fiilimsi vardır.
D) IV numaralı cümlede zaman anlamı katan zarf fiil kullanılmıştır.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil kullanılmıştır?**

- A) Yeni alınan telefonlar çok pahalı.
B) Paramızı istediğimiz gibi harcarız.
C) Konuşmadan bize bakıyordu.
D) Konuşmak, önemli bir sanattır.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsi kullanılmıştır?**

- A) Sen çalışıp para kazandıkça annen mutlu oluyor.
B) Dün akşam yine doyasıya eğlenmişler.
C) Kitap okumak kelime dağarcığımızı zenginleştirir.
D) Bir görünmez kazaya kurban gitmiş.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tek fiilimsi vardır?**

- A) Şirkete ait parayı almak için Ankara'ya gitti.
B) Hemen ayağa kalkarak giyinmeye başladı.
C) Hayatın içine karışıp güzellikleri yaşamak istedi.
D) Gülümseyerek kimsenin bilmediğini söyledi.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiile örnek vardır?**

- A) Kuşlar gibi uzak diyarlara uçmak istiyorum.
B) Kanatlarımı takıp bilinmeyen diyarlara uçmak heyecanlıydı.
C) Havadan yeri izlemek ne kadar da güzeldi.
D) Bulutların arasında göz kırpan güneş selamladı bizi.

1. Eylem anlamını koruduğu hâlde eylemler gibi kip ve kişi ekleriyle çekimlenemeyen; cümlede sıfat, zarf, isim görevlerinde kullanılabilen sözcüklere fiilimsi denmektedir.

Bu açıklamadan hareketle,

Bugüne dek güzel fotoğrafların peşine düşüp Türkiye'deki birçok yere yolculuk ettim. Ancak Aydın yolculuğum
I
hepsinden farklı ve heyecan vericiydi çünkü bu yolculuk benim için şehrin iç içe geçmiş tarihi ve kültürel katmanları
II III
arasında gezinmek, ışığın en duru olduğu zamanlarda doğadaki değişimlerle ortaya çıkan güzellikleri görmek
IV
demekti.

metninde numaralanmış sözcüklerden hangisi eylemsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) Gözünden akan yaşlarla çok masum görünüyordu.
B) Bizimle gelenler derenin kenarında piknik yaptı.
C) Soruları cevaplayamayan öğrenciyi tekrar sınavı aldı.
D) Üzerinden para ve anahtar dışında bir şey çıkmadı.

4. Kuşu görünce oyuncağını bırakıp uçan kuşa
I II III
bakmak için cama koştu.
IV

Yukarıdaki numaralanmış fiilimsilerden hangileri aynı türdedir?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) III ve IV.

5. I. Bu ıslıkla uzayan, dönen, kıvrılan yollar,
II. Uykuya varmış gibi görünen yollar,
III. Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu,
IV. Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu.

Yukarıdaki dizelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Yüzyıllar önce yolun karşısından gelenin dost
I
mu düşman mı olduğunu kestirmek mümkün de-
II III
ğildi; bu nedenle herkes soldan gider, sağ elin-
IV
de kılıçlarını taşırdı.

Numaralanmış kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2351'DEN
PÜF NOKTALARI

Sıfat-fiil ekleri olan “-mez, -ar, -dik, -ecek, -miş” eklerinin hem sıfat-fiil hem de çekimli fiil oluşturabileceğini unutmayınız.

6. (I) Alt kattan gelen gürültü nedeniyle yönetici bizi toplantıya çağırdı. (II) Toplantıda komşuların şikâyetlerini dinledikçe yüzüm kızardı. (III) Herkes birbirini gürültü nedeniyle suçluyordu. (IV) Daha fazla dayanamayıp toplantıyı terk ettim.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7.

	Fiilimsi türü	Örnek cümle
I.	İsim-fiil	Eski günleri hatırlamak bile istemiyorum.
II.	Sıfat-fiil	Geç kalan yolcular kapıda birikti.
III.	Zarf-fiil	Güneş doğmadan yataktan çıkmalıyım.
IV.	Sıfat-fiil	Durup dinlenmeden çalışamazsınız.

Yukarıda numaralanmış fiilimsi türlerinden hangisi yanlış örneklenmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8.

		Zarf-fiil	Sıfat-fiil	İsim-fiil
I.	gelinece	✓		
II.	geçen		✓	
III.	konusarak		✓	
IV.	yorulmak			✓

Yukarıdaki grafikte bazı fiilimsilerin eşleştirilmesi gösterilmiştir.

Buna göre numaralanmış hangi eşleştirmede yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime fiilimsi özelliğini **korumamıştır**?

- A) İstanbul'a yeni bir asma köprü yapılacaktı.
B) Gençken okuduğum kitapları unutamam.
C) Araba durduğunda herkes dışarı fırladı.
D) Çalışırken kendimi işime kaptırırım.

10. Uykuları bölünen işçiler, kalktıklarında paralarının bir bölümünün yerinde olmadığını görünce hemen müdürün yanına gittiler.

Bu metinde kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi **kullanılmamıştır**?

- A) Evleri küçük bir gölün kenarındaymış.
B) Büyükada gelen misafirleri ağırılıyor.
C) Buraların keyfini sürmek güzeldir.
D) Kimseye görünmeden gezemezsiniz burarlarda.

1. Evet, bazen bir metnin kitaplaşma hikâyesi, ilginçlikte kitabın hikâyesiyle yarışır. Yukarıda aktarılan bir film karesi değil, gerçek. Bahsi geçen yazar ve ressam, birçok dile çevrilen grafik romanlarıyla kendinden çokça söz ettiren, grafik sanatlar ve mimarlık eğitimi alan Barroux'dur. Bir rastlantı sonucu bulduğu günlük, onun elinde bir grafik romana dönüşür. Barroux, dolaysız bir savaş tanıklığını gün yüzüne çıkarmakla kalmaz, çizgileriyle meçhul bir askere bir yüz de kazandırır.

Aşağıdaki metinlerin hangisinde bu metinde kullanılmayan bir fiilimsi türüne yer verilmiştir?

- A) Sanatçıyı izleyenlere, diğer grafik romanlarından tanıdık gelen, büyük üçgen bir burunla nokta iki gözden oluşan bir yüzdür bu. Ama sayfa sayfa ilerledikçe yüzü aşkın yıl önce, Birinci Dünya Savaşı sırasında cepheye giden bir askerin elinden çıkma, dolaysız gözleme dayalı eskizlerle karşı karşıyaymışız hissine de kapılabiliriz.
- B) Evvel zaman içinde, ben henüz çocuktum, İstanbul daha tamamen taş-beton değildi. Mahalledeki çocuklar toplanır, evimizin yanındaki boş arsalarda oyun oynardık. Henüz bilgisayarlar, tabletler çocukları esir almamıştı. Oyun hamurundan değil, topraktan çanak çömlek ve minik heykelcikler yapardık.
- C) Özel günlüğünde, savaş koşullarında tuttuğu kısa ve sade notlar, yabancılara okutulmak, hele de ilerde kitaplaşmak üzere kaleme alınmamıştır. Bu öyle bir samimiyet ve sahici olma hâlidir ki kayıtsız kalmak, ikna olmamak mümkün değil.
- D) Türkiye'deki geleneksel veya başka bir şekilde ifade edersem yaygın kabul gören çocuk eğitimi anlayışına zıt bir kitap bu. Raj'ın dediği gibi çocuğun aklına kötü fikirler sokacağı düşüncesi ebeveynleri endişelen-direcektir. Böyle olur mu bilemem. Ama sanırım hiçbir çocuk, odasındaki çöplerin kendisini yutmasını istemez.

2. Sıfat-fiiller eylemlere eklenen çeşitli eklerle cümlede sıfat ya da adlaşmış sıfat olarak kullanılan sözcüklerdir.

Bu açıklamaya göre,

Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;

Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.

İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;

O benim, zaman, mekân aşırıp geçmiş sevgilim.

Çiçeği altın yıldız, suyu telli pulludur;

Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.

Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale
Ve kavuşmuş rüyalar, onda, onda misale.

dizelerinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat-fiil olarak kullanılmıştır?

- A) ermiş
B) kavuşmuş
C) geçmiş
D) kondurmuşlar

3. **Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?**

- A) Parayı alır almaz bana olan borcunu ödedi.
B) Alışılmış yaşamışlıklar bazen kolay terk edilmiyor.
C) Bindiğimiz dolmuş o kadar kalabalıktı ki havasızlıktan öldük.
D) Sınavdan çıkınca güzel bir yerde yemek yedik.

2351 DEN
PÜF NOKTALARI

Fiilimsi eki alarak kalıcı isim olan kelimeler fiilimsi kabul edilmez: uçurtma, yemek, gemiş, dolmuş...

* Dolmuş bidonları taşıyalım.
Fiilimsi

* Dolmuş ücretlerine zam gelmiş.
İsim

4. I. Öyle sözleri sevdiğimizi herkes bilir.
II. Filmin böyle biteceğini hiç düşünmemiştim.
III. Bu hâliyle yarışmaya hazır değil.
IV. Konuştuğumuzu görüp barıştığımızı sanma.
Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsi vardır?
A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. I. Gönderdiğin kitabı aldım.
II. Ders çalışırken müzik dinlerim.
III. Konser bitince eve gelirsin.
IV. Saz çalmak hoşuma gidiyor.
Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?
A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Sucuların hiç durmayan çingirakları;
I II
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
III IV
Bu dizelerdeki numaralanmış kelimelerden hangisi fiilimsidir?
A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?**
A) Burada yüzmek tehlikelidir.
B) Kitap okumayı çok seviyorum.
C) Küçük çocuğa bakmak zor oluyor.
D) Bu iş için bir kazma bulmalıyız.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?**
A) Mutlu başlayan kaç evlilik mutsuz bitiyor acaba?
B) İki insan zamanla evliliklerini kendileri eskitiyor.
C) Evlilik yalnızlıktan kurtulmak değildir.
D) Kimi zaman işkenceye dönüşen birlikteliklerin sona ermesi daha iyi değil mi?

9. Bahçeden çıkıp gelen Hüseyin Dayı bize bakmadan hızlıca geçti. Arkasından bakarken ne kadar da yaşlandığını fark edince sessizce işimize devam ettik.
Yukarıdaki metinde kaç tane zarf-fiil vardır?
A) 4 B) 5 C) 6 D) 7

10. Durmadan işlerin yoğunluğundan yakınırdı.
Bu cümledeki fiilimsi ile aynı tür fiilimsinin kullanıldığı cümle aşağıdakilerden hangisidir?
A) Ön söz okumaya meraklı yüzlerce insan vardı.
B) Aysel sıçrayarak arabadan indi.
C) O günlerde yapacak bir işleri yoktu.
D) Kazandığım parayı geri vermek isterdim.

1. Van Gölü, ülkemizde bulunan en büyük göl. Bu gölün suyunda çok miktarda sodyum karbonat yani soda dediğimiz kimyasal bir madde bulunuyor. Bu nedenle gölde az sayıda canlı türü yaşayabiliyor. Sazangillerden

I

olan inci kefali gölde yaşayan hayvanlardan biri. Van Gölü'nde dört küçük adacık var: Akdamar, Çarpanak, Adır ve Kuş. Gölün çevresinde ve bazı adalarda bulunan tarihi eserler nedeniyle bölgeye her yıl çok sayıda

II

turist geliyor. Bölge dağlık olunca Van kent merkeziyle Bitlis'in ilçesi Tatvan arasında ulaşım genellikle Van

III

Gölü üzerinden feribotlarla sağlanıyor. Ayrıca gölde yine bu iki yer arasında trenleri taşıyan feribotlar da bulunuyor. Böylece tren yolu uzamamış ve kesilmemiş oluyor.

IV

Metindeki numaralandırılmış kelimelerle ilgili olarak;

1. I numaralı kelime sıfat-fiil eki almıştır.
2. II numaralı kelimedeki sıfat-fiil eki "-an"dır.
3. III numaralı kelime zarf-fiil eki almıştır.
4. IV numaralı kelimedeki "-ma" isim-fiil ekidir.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

2. İsim-fiiller eylemlere getirilen -ma/-me, -ış/-iş/-uş/-üş, -mek/-mak ekleriyle oluşturulur ve bu sözcükler cümlede isim görevinde kullanılır.

Kendisine ödev olarak verilen isim-fiil konusuna bu şekilde giriş yapan 8. sınıf öğrencisi Didem, aşağıda verdiği örneklerin hangisinde yanlışlık yapmıştır?

- A) Eve erken gitmek istiyorsanız biraz daha acele etmelisiniz.
- B) Tarihteki pek çok buluş, tesadüf eseri ortaya çıkmıştır.
- C) Konunun bu kadar uzamasını açıkçası doğru bulmuyoruz.
- D) Babamın çocukken bana seslenişi hâlâ kulaklarımdadır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsiye yer verilmiştir?

- A) Tuz buz olmuş cam kırıkları gibi gönlüm yalnız.
- B) Bu konuda yapılan konuşmalar, yorumlar yanlış.
- C) Dersi işlemek bu sınıfta çok zor.
- D) Terini silip sessizce yerine oturdu.

İşleyen Zeka Yayınları

23-1 DEN
PÜF NOKTALARI

"-ış, -iş, -uş, -üş" ekleri isim-fiil türettiği gibi fiilden fiil de türetilir:

- * Çocuklar birden evlere kaçıştı. (Fiilimsi değil)
- * Yeni bir kaçış planı hazırladık. (Fiilimsi)

4. Çiçekte tomurcuk, tarlada başak, Hepimizden daha yakın onlar güneşe. Sevgili, kardeş el ele, kitaplar ellerinde, Koşarak, oynayarak büyüyecekler, Köylerin yollarında, kentlerin yollarında, Bir gün gelip büyüyecek, yürüyecekler.

Yukarıdaki dizelerde kaç tane fiilimsi vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. Severek okuduğum yazarlar arasında Yaşar Kemal ön sıralardadır.

Bu cümledeki altı çizili fiilimsi ile aynı türden bir fiilimsi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Düşüncelerini çekinmeden söyleyebilirsiniz.
B) İnsan yaşlandıkça hayatın değerini daha iyi anlıyor.
C) İlk mola verildiğinde hepimiz otobüsten indik.
D) Odayı dolduran ışık etrafta gölgeler oluşturmuştu.

6. I. İş bulmak, okul bitirmekten zor.
II. Çekilir dert değil doğrusu.
III. Uçurtma gökyüzünde süzülüyordu.
IV. Çalışırken dikkatini işine ver.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden daha fazla fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Selim, hayatımızın sıkıcı olduğundan bahsederek bizi canlandıracak bir şeyler yapmamız gerektiğini söylüyordu.
B) Dedikoduyu sevmeyen Selim, edebiyatçılardan bahsederken gerçek bir dedikoducu kesiliyordu.
C) Bazı yazarları basit olayların kahramanı gibi gösterip onlarla alay etmekten kendini alamazdı.
D) Okuduğu yazarlara korkuyla karışık bir sevgi duyardı.

8.

I.	Yeni çıkan kitaplar hep ilgimi çekmiştir.	İsim-fiil
II.	Kahvaltı yapmadan okula gitmeyin.	Zarf-fiil
III.	Kaza yapan bir araç, yolu kapatmış.	Sıfat-fiil
IV.	Kendimizi yenilemek bizi genç tutar.	Sıfat-fiil

Bu tabloda hangi cümleler yer değiştirirse fiilimsilerin türleri doğru verilmiş olur?

- A) I ve II. B) I ve IV.
C) II ve III. D) III ve IV.

9.

- I. Ellerimde sükûnun nabzını dinle,
II. Dinle de gönlümü aliver gitsin.
III. Saçlarımdan tutup kor gözlerinle,
IV. Yaşlı gözlerime daliver gitsin.

Bu şiirin kaçınıcı dizesinde fiilimsi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1. Eylemsiler kimi durumlarda eylem anlamlarından sıyrılıp kalıcı isim hâline gelebilir. Örneğin “Buğdayı tam da bu mevsimde ekmek gerekir.” cümlesinde “ekmek” sözcüğü eylem anlamını koruduğu için eylemsidir. Ancak “İki sıcak ekmek alıp gelmiş.” cümlesinde “ekmek” sözcüğü bir varlığı karşıladığı için kalıcı isim hâline gelmiştir.

Bu açıklamadan hareketle,

	Kalıcı isim	Eylemsi
I.	Afyon’dan getirdiğiniz <u>kaymağı</u> çok beğendik.	Uludağ’da <u>kaymak</u> hepimiz için çok eğlenceliydi.
II.	Hastaneye <u>dolmuşla</u> gittik.	Karşımızda coşkuyla <u>dolmuş</u> bir topluluk vardı.
III.	<u>Danışmaya</u> giderek kardeşinin odasını sordu.	İşlerini büyüklerine <u>danışmadan</u> yapmamalısın.
IV.	Babamın binaya <u>girişini</u> kimse görmemiş.	Güvenlik, <u>girişi</u> tıkayan öğrencileri uyarıyordu.

numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler verilen başlığa uygun bir örnek olamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Bir geziye çıkmıştım. Orada çeşitli yörelerden
I
gelen insanlarla karşılaştım. Etrafta yeni açmış
II
çiçekler vardı. Şırlı şırlı akan sular insana büyük
IV
haz veriyordu.

Bu metinde numaralanmış kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime fiilimsi özelliği taşımaz?

- A) Annem dolma pişirmiş.
B) Toplantıda bilinen konular üzerinde duruldu.
C) Akan su kir tutmaz, derler.
D) Solmuş çiçekleri değiştirdik.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) Evden bazı eşyalarını almadan çıkmış.
B) Doğru söylemek gerekirse sizinle aynı fikirde de değilim.
C) Spor yaparken dikkatli olmak gerekir.
D) Yol boyunca düğün konusunu tartıştık.

5.

Fiilimsi türü	Örnek
I. Sıfat-fiil	Uzaklaşan arabayı beğendim.
II. İsim-fiil	Ayrıntıları kaçırmak istemem.
III. Zarf-fiil	Kitabı anlayarak okumalısın.
IV. Sıfat-fiil	Anılara dalıp kaza yapma.

Tablodaki numaralanmış fiilimsilerden hangisinin örneği yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Burs bulmak için her yere başvurdu.
B) Yanan sokak lambalarının altında oturduk.
C) Bilmiş çocuk her söze karışıyor.
D) Dönülmez akşamın ufkundayız.

2331'DEN
PÜF NOKTALARI

İsim-fiiller ve sıfat-fiillerin isim çekim eki alabileceğini unutmayınız.

7. I. Yeni baştan heyecanlanmak için okuyorum.
 II. Sonunda beklenen gün geldi.
 III. Adam evini terk edip gitti.
 IV. Parası bittiği için erken dönmüş.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinindeki altı çizili kelime zarf-fiil olarak kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tek fiilimsi kullanılmıştır?**

- A) Dışarı çıkarken hademe elime bir kâğıt tutuşturdu.
 B) Kızdığı zaman ağlayacak duruma gelirdi.
 C) Doğduğu günden liseyi bitirene kadar aynı evde yaşamak zorunda kaldı.
 D) Selim'le tanıştığı günden başlayarak onu yalanlarla oyaladı.

9. Anlamadığı cümlelerde durarak benden onları açıklamamı istedi.

Bu cümlede kullanılan aşağıdaki kelimelerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) istedi B) anlamadığı
 C) durarak D) açıklamamı

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiilimsi yoktur?**

- A) Can sıkıntısı gittikçe artıyordu.
 B) Ömür boyu süren dostluklar geçmişte kaldı.
 C) Dişini tırnağına takarak çalıştı yıllar yılı.
 D) Bahçesinde renk renk çiçekler yetiştirmişti.

11. Kurumuş ağaçlar tutuşunca köyün yakınındaki çeşmeye koşup su taşıdık.

Bu cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Çeşme" kelimesi isim-fiildir.
 B) "Kurumuş" kelimesi sıfat-fiildir.
 C) Cümlede iki zarf-fiil vardır.
 D) Cümlede üç tane fiilimsi vardır.

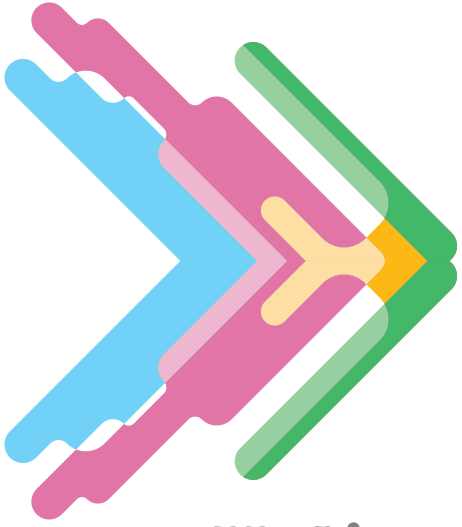
12. Sen giderken bahar mıydı,
 Nergiste çiçek var mıydı,
 İki nefes alıp vermek,
 Yaşamak bu kadar mıydı?

Bu dizelerde kaç tane fiilimsi vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

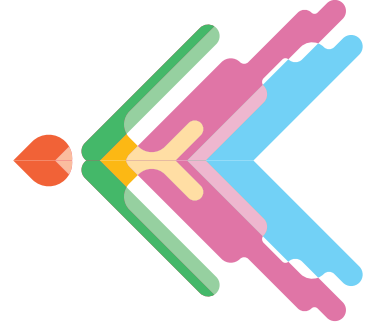
13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?**

- A) Her gün gidip geliyor.
 B) Her gün gidiş ve geliş yapıyor.
 C) Her gün gelen gidiyor.
 D) Her gün gelerek geri gidiyor.

2. Ünite

**Kelimenin Anlamı
ve Yorumu**

- **Gerçek, Mecaz, Terim Anlamalı Kelimeler**
- **Kelimeler Arası Anlam İlişkileri**
- **Deyimler ve Atasözleri**
- **İkilemeler ve Söz Öbekleri**

